

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.069/2015/4.szám

A Szegedi Ítélőtábla dr. Koczka Judit ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Letavec Ilona ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2014. november 27. napján kelt 12.P.20.059/2014/35. számú ítélete ellen a felperes 39. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint **megváltoztatja**.

Megállapítja, hogy az alperes az elsőfokú ítéletben szereplő újságcikkben megjelent azon valótlan tartalmú állításával is megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, hogy a felperes „szinte valamennyi pártnak volt már tagja”.

Az alperes által az elsőfokú ítélet szerint közléteendő közlemény szövegét kiegészíti az alábbiakkal: „Valótlanul állítottam, hogy felperes neve szinte valamennyi pártnak volt már tagja”.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 18 000 (tizennyolcezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

A feljegyzett 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből a felperes és az alperes külön-külön 24 000 - 24 000 (huszonnégyezer-huszonnégyezer) Ft-ot köteles megfizetni a Magyar Államnak az állami adóhatóság külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes alapító tagja volt 1990-ben a Vállalkozók Pártja **(település neve)-i** szervezetének, 1992-ig az elnöki tisztséget is betöltötte. A 2000-2004. közötti időszakban a Zöld Demokraták Szövetségének helyi elnöke illetve az országos választmány tagja volt, majd 2002-ben a Centrum Párt támogatásával polgármesterjelöltként indult az önkormányzati választásokon. A párt programjában szerepelt egyebek között a központi csatornarendszer megépítése helyett a házi szennyvíztisztító berendezések létesítése. A felperes a 2003. és 2006. közötti időszakban a helyi

képviselő-testület tagja volt. 2012. év elején aláírásgyűjtést kezdeményezett a Víziközmű Társulat megszüntetése érdekében. Ugyanezen évben a Jobbik Magyarországért Mozgalom helyi szervezete Környezetvédelmi Bizottságának az elnöki tisztségét töltötte be, majd 2013. január 3. napjától a helyi alapszervezet elnöke lett. A 2014. őszi helyhatósági választásokon e párt képviselőjében polgármesterjelöltként indult.

Az alperes (**település neve**) város alpolgármestere, aki a (**lap elnevezése**) önkormányzati lap 2012. áprilisi számában a Víziközmű Társulat megszüntetése érdekében szervezett aláírásgyűjtést illetően feltett kérdésre a következőket nyilatkozta: „A véleményem annyi, hogy aki ezt kezdeményezte, az nem volt teljesen korrekt, mondhatnám azt is, hogy inkorrekt volt akár a város vezetésével, akár a szennyvízben érintett emberekkel. Ugyanis elfelejti mondani azt a tényt, hogy ha visszamegyünk valamikorra a rendszerváltáshoz, akkor ott erős baloldali kötődéssel rendelkezett az a bizonyos személy, aki indította ezt az aláírásgyűjtést. Ő saját maga volt még a saját pártunknak is a tagja. Szinte valamennyi pártnak volt már tagja, így én szerintem hiteltelen az a személy, aki mindenhova bebújik, csak hogy megpróbáljon érvényesülni, és egy dolgot elfelejtett közölni a (**település neve**)-i lakosokkal, hogy ez a házi szennyvíztisztító berendezés, amit ő sokaknak említ, ennek ő a forgalmazója, legalábbis ő volt. Tehát van összeköttetése ennek a berendezésnek a gyártójával, így neki ez egy jó üzleti lehetőség lehetne, amennyiben a törvény lehetőséget adna.”

Az alperes a (**település neve**)-i Csatornamű Vízgazdálkodási Társulat 2013. április 27-i taggyűlésén azt a kijelentést tette, hogy a felperes „... lett volna a forgalmazó a házi szennyvíztisztítók ügyében”.

A (**település neve**) TV. 2012. 15. heti adásában a felek megszólaltak a szennyvízhálózat kiépítése ügyében, ennek kapcsán az alperes azt állította, hogy a felperes tagtársa, továbbá a következőket nyilatkozta: „... egy-két embernek a felelőtlen kijelentésével, félretájékoztatásával nagyon rossz helyzetbe hozzák azokat a nyugdíjasokat, akik bejönnek hozzám...” és a felperesre utalva kijelentette, „... az önös érdekét felülvezenyli a maguk érdekével ...”.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes az előzőekben írt valótlan tartalmú nyilatkozataival megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá az alperes kötelezését arra, hogy 30 napon belül a (**lap elnevezése**) című újságban, továbbá a helyi TV-ben saját költségén adjon elégtételt egy olyan tartalmú közlemény közzétételével, miszerint valótlan állítás az, hogy minden pártnak a tagja volt, és hogy forgalmazója volt a szennyvíztisztító berendezésnek, illetve a gyártóval kapcsolatban állt. Valójában az embereket nem vezette félre, nem üzleti érdekből beszélt a házi szennyvíztisztítóról és az alperesnek sem volt tagtársa. Kérte, a bíróság kötelezze az alperest 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a felperes közszereplőnek minősült, aki e minőségénél fogva a túlzónak nem tekinthető véleménynyilvánítást tartalmazó bíráló megjegyzését túrni köteles.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a (**lap elnevezése**) 2012. áprilisi számában a „Miért is fontos (**település neve**) Szennyvízhálózatának kiépítése?” címmel megjelent cikkben azt állította, hogy a felperes hiteltelen, aki mindenhova bebújik, csak hogy megpróbáljon érvényesülni, továbbá azzal, hogy azt állította, a felperes az általa propagált házi szennyvíztisztító berendezések forgalmazója volt, számára a javasolt megoldás jó üzleti lehetőség lenne. Megsértette továbbá a felperes személyiségi jogát a helyi televízió 2012. évi 15. heti adásában tett azon nyilatkozatával, hogy valótlanul a felperest tagtársának nevezte, valamint arra utalt, hogy felelőtlen kijelentéseivel

félretájékoztatással egyéni érdekből nehéz helyzetbe hozott embereket. Kötelezte az alperest, hogy a **(lap elnevezése)** ítélet jogerőre emelkedését követő legközelebbi lapszámában saját költségén, valamint a helyi televízióban 30 napon belül az ítélet rendelkező részében megfogalmazott közleményt tegye közzé. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Akként rendelkezett, hogy a peres felek a perrel kapcsolatos költségeiket maguk viselik, megkereste továbbá az adóhatóságot 3600 Ft illeték felperes részére történő visszatérítése iránt. Határozatának indokolása szerint a felperes **(település neve)** város közeletében való szerepvállalása (képviselő-testületi tagsága, polgármester-jelöltsége, a házi szennyvíztisztító berendezés illetve a településszintű szennyvíztisztítás vitájában való részvétele) miatt közszereplőnek minősül, ezért az e tevékenységéhez kapcsolódóan a személyét kedvezőtlen színben feltűntető negatív véleményt, kritikát tőnni köteles. E tőrsi kötelezettség azonban nem terjed ki a valótlán, hátrányos megítélést kiváltó tényállításra. Rámutatott, tényállításai valóságának bizonyítása az alperest terhelte, aki ennek csak részben tudott eleget tenni. Nem bizonyította ugyanis, hogy a felperesnek a házi szennyvíztisztító berendezés forgalmazásában való személyes érdekelttségére vonatkozó kijelentése megfelel a valóságnak. Megállapította ugyanakkor, arra sincs adat, hogy a felperes valóban minden anyagi vagy politikai érdekelttség nélkül, csupán meggyőződéses alapon fejtett ki agitatív tevékenységet a házi szennyvíztisztító mellett, és abból, hogy az alperes a felperesi érdekeltséget nem tudta bizonyítani, még nem következik, hogy a felperesre nézve sem közvetlen, sem közvetett előnyökkel nem járt e tevékenység. Erre figyelemmel az elégtétel szövegét a felperes keresetében megfogalmazottól eltérően határozta meg. Megállapította, valótlánul nevezte az alperes a felperest tagtársának, s mivel e valótlán kijelentés - a FIDESZ-beli tagság - egyesekben negatív érzülettel párosulhat, a jogsértés e tekintetben is megvalósult. A tényállásban írtakra figyelemmel nem találta minden alapot nélkülözőnek azt a kijelentést, hogy a felperes „szinte valamennyi pártnak volt már tagja”, ezért azt nem ítélte jogvédelemre alkalmasnak.

Nem látott lehetőséget a kért nem vagyoni kártérítés megítélésére, az azt megalapozó hátrány bizonyítottságának hiányában. A bizonyítékok értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nyilatkozatai lényegesen nem befolyásolták a felperes megítélését, nem kellett kirekesztettséggel, megvetéssel szembesőlnie. Az emberi kapcsolataiban vele szemben megnyilvánuló esetleges fenntartás, átmeneti feszőltés, ingerlékenysége a közéleti szerepvállalással együtt járó jelenségek. Nem látott összefőggést az alperesi jogsértés és a között, hogy a felperes a lakóhelyén nem tudott munkaviszonyt létesíteni.

Az ítélet ellen benyőjtott fellebbezésében a felperes annak keresete szerinti megváltoztatását kérte. Érvelése szerint téves az az ítéleti megállapítás, hogy 2012. tavaszán közszereplőnek minősőlt. Előadta, nem a 2012. évben kifejtett, hanem a korábban végzett tevékenysége miatt fordultak hozzá az emberek. Miután pedig nem minősőlt közszereplőnek, az elsőfokú bíróság által az ennek természetes velejárójaként megjelőlt hátrányokat sem volt szükséges elviselnie. A nem vagyoni kártérítést megalapozó körőlményként előadta, hogy a korábbi választási ciklusban bekerőlt a képviselő-testületbe, 2014. évben azonban az alperes kijelentései miatt a lakosság bizalma iránta megingott, ezért a bejutási küszőb alatt szavaztak rá a lakosok. Érvelése szerint a választási eredmények cáfolják a bíróságnak az elszenvedett hátrány (kirekesztettség, megvetés) hiányával kapcsolatos álláspontját. Tévesnek ítélte azt az ítéleti megállapítást, miszerint nincs peradat arra, hogy minden politikai és anyagi érdekelttség nélkül, csupán meggyőződéses alapon fejtette ki agitatív tevékenységét a házi szennyvíztisztító mellett. Kiemelte, az alperes állításainak valótlanságát illetően nem őt terhelte a bizonyítási kötelezettség.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem találta jogsértőnek a **(lap neve)** megjelent cikknek azt a kitételt, hogy szinte valamennyi pártnak volt már tagja. Kifejtette, e szövegrész egyőttesen értelmezendő azzal az alperes által adott jellemzéssel, miszerint „mindenhova bebőjik, csakhogy megpróbáljon érvényesőlni”, és azt jelenti, hogy anyagi érdekei szerint kőpőnyeforgató.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, a felperesnek a per során nem sikerült bizonyítania, hogy a két évvel korábban megjelent cikk kapcsán bármiféle hátrány érte, a választási veresége azzal nem hozható összefüggésbe. Utalt arra, hogy a bíróság a választást követően két tárgyalást is tartott, a felperes azonban erre az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott.

A fellebbezés **részben alapos.**

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes (**település neve**) város közéletében való szerepvállalása következtében közszereplőnek minősül.

Azt a kérdést, hogy egy bizonyos személy közszereplőnek tekinthető-e, nem általában az adott személy pozíciója, hivatali beosztása, közéleti státusza vagy bármely okból fennálló szélesebb körű ismertsége, hanem a jogi megítélés szempontjából releváns, konkrét élethelyzet dönti el (BDT2011. 2420). A felperes a per tárgyává tett nyilatkozatait a települési szennyvízhálózat kiépítése ellen kezdeményezett aláírásgyűjtés kapcsán tette. Az alperes által 8. sorszámú jegyzőkönyvhöz A/5. és A/6. számon csatolt szórólapok alapján az állapítható meg, hogy a felperes a Jobbik Magyarországért Mozgalom politikai párt helyi alapszervezete Környezetvédelmi Bizottságának elnökeként végezte az aláírásgyűjtést, e minőségében lépett fel a csatornahálózat kiépítése ellen. Szerepvállalása tehát politikai jellegű, ezáltal közszereplői minősége kétségtelen. Mindezen túl rámutat az ítélet tábla arra, közéleti szereplőként kell kezelni azokat a személyeket, akik önként vállalt szerepkörüknel fogva a közösség számára jelentőséggel bíró tevékenységet fejtenek ki, függetlenül attól, hogy a közérdekű szerepvállalást saját önkéntes elhatározásból vagy a közösség tagjainak felkérésére végzik. A település szennyvízhálózatát érintő vita az adott település lakosságát közvetlenül érintő, közérdekű kérdés, ezért a vitában való részvétel közérdekű szerepvállalásként értékelhető. Ennek azonban a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége az alábbiakra figyelemmel.

A jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 78. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnév megsértésének megállapítását tehát az alapozza meg, ha a más személyre vonatkozóan közölt, valótlan tényállítás objektíve alkalmas az érintett személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására (BH2010. 294). Az ilyen tartalmú közlés abban az esetben is megalapozza a személyiségvédelmet, ha a sértett fél közszereplő. A közélet szereplői esetén ugyanis csak a véleménynyilvánítás határai tágabbak, a valótlan és hátrányos megítélés kiváltására alkalmas tényállítás esetén a közszereplő ugyanolyan feltételekkel jogosult személyiségvédelmi igényre, mint bármely más személy (BDT2005. 1278). Azt pedig az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a per tárgyát képező kijelentések tényállításnak minősülnek.

A jóhírnévhez fűződő személyiségvédelmi igény érvényesítése iránti perekben is irányadónak kell tekinteni a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalását. Annak iránymutatása szerint a jogsértés elbírálásánál nem lehet a használt kifejezéseket elszigetelten vizsgálni, tekintettel kell lenni a szövegkörnyezetre is, és az egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó, egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell vizsgálni (PK 12. II. ponthoz fűzött indokolás). Az elsőfokú bíróság a „szinte valamennyi pártnak volt már tagja” kitételt szövegkörnyezetéből kiragadva értékelte akként, hogy az nem jogsértő. A további „mindenhova bebújik, csak hogy megpróbáljon érvényesülni” szövegrésszel - amely szövegrészt az elsőfokú bíróság is jogsértőnek értékelt - együttesen értelmezve azonban a „szinte valamennyi pártnak volt már tagja” állítás azt

sugallja, hogy a felperes meggyőződését, magatartását a körülmények alakulása szerint egyéni érdekeinek megfelelően változtatja, politikai pályafutása során egymással teljesen ellentétes ideológiát képviselő pártokhoz csatlakozik. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy az ilyen embert a közvélemény elítéli, köpönyegforgatónak, hiteltelennek tartja, ezért a kifogásolt alperesi állítás - bizonyítottság hiányában - a jogsértést megalapozza. Ennek megfelelően az ítéletábra a további jogsértés megállapítására irányuló fellebbezést megalapozottnak ítélte.

Alaptalanul kifogásolja azonban a felperes a nem vagyoni kártérítés iránti igényt elutasító ítéleti rendelkezést. A személyiségi jogi sérelem esetén önmagában a jogsértés ténye a nem vagyoni kárigényt nem alapozza meg (BDT1999. 44., BH2002. 24.II). A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nem vagyoni kártérítés megítélésére a polgári jogi felelősség szabályai alapján kerülhet sor, így tehát akit személyhez fűződő jogában megsértettek, akkor követelhet nem vagyoni kártérítést, ha bizonyítja, hogy olyan hátrány érte, amelyet a nem vagyoni kárpótlás kiküszöbölhet (BH2001. 110.II., BH2001. 12.). Osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint a felperes nem igazolt az alperesi jogsértéssel okozati összefüggésben álló nem vagyoni hátrányt. A felperes élettársának, felperes nevenének a vallomása alapján az állapítható meg, hogy az elhangzottakkal összefüggésben a felperest környezetében nem zaklatták, negatív visszajelzéseket nem kapott. A házastárs által megjelölt egyéb, bizonyítékkal alá nem támasztott körülmények (vérfertőzés megemlékezése, zaklatott állapot, időnkénti rossz alvás) okozati összefüggése a jogsértéssel nem bizonyított, mindez - amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt - a közéleti szereplés velejárója lehet.

A 2004. évi helyhatósági választásokon való sikertelen szereplésre vonatkozó felperesi előadás olyan új tényállításnak minősül, amely a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint érdemben nem vizsgálható, hiszen a választások eredményét a felperes az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően már ismerte. Ezért csupán megjegyzi az ítéletábra, számtalan tényező befolyásolja a választás sikerét, nem bizonyítható, hogy a két évvel korábban tett alperesi kijelentések eredményezték a választási vereséget.

Alaptalan az ítélet indokolását támadó fellebbezés is.

A felperes által az elégtételadás körében megfogalmazott közlemény azt tartalmazta, hogy a szennyvíztisztítóról „nem önös és nem üzleti érdekből beszélt”. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes e körben tett tényállításai ugyan nem nyertek bizonyítást, ebből azonban még nem következik egyértelműen és kétséget kizáróan a közlemény fenti tartalmából levonható azon következtetés, miszerint a felperest kizárólag belső meggyőződése vezette a házi szennyvíztisztító propagálása során. Az elsőfokú ítéletben kifejtettek adják indokát annak, hogy az elsőfokú bíróság miért nem a felperes által megfogalmazott közlemény közzétételére kötelezte az alperest, az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal az ítéletábra egyetért.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása lényegében nem változtat a felek pervesztességének, pernyertességének arányán, az megközelítőleg így is egyenlő mértékűnek tekintendő. Az alperes a televízióban és a Víziközmű Társulat közgyűlésén - tartalmát tekintve - a **(lap elnevezése)** cikkében megjelöltek szerinti kijelentéseit ismételte meg, ezért - keresethalmazat hiányában - a kereseti illeték alapja 600 000 Ft (Itv. 39. § (3) bekezdés b) pont), az elsőfokú eljárásban felmerült illeték összege pedig az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint 36 000 Ft. A felperes keresetlevelén 72 000 Ft-ot rótt le, ehhez képest helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy 36 000 Ft visszaigénylésére jogosult. Az alperest pervesztessége arányában azonban 18 000 Ft eljárási illeték megfizetése terhelné, amelyet a felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére megfizetett, következésképp arra perköltséggént tarthat igényt a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, míg a további

költségeiket - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg - a peres felek maguk viselik.

Mindezekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintve - részben, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, egyebekben pedig helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a pervesztesség, pernyertesség aránya szintén azonosnak tekinthető, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket ugyancsak maguk viselik, továbbá az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján egyenlő arányban kötelesek a feljegyzett másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d, 2015. május 13.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr.Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró